

P. Astramskas, sakosi, girdėjęs nuo moteriszkės 100 metų senos tas pasakas, o az girdėjau teip jau nuo moteriszkės 120 metų su virszum senos Jesoni-nės iš Klaboniszkių, pas Kauną. Kuri, nesirgusi 1863m., prasidėjus sumišimui, užmigo. Nuo kito seno, 114 metų turincio karvijo Kosciuszko girdėjau daug pasakų, ale jau budamas Paryčiuje, o to

kareivio ir pravarde užmirusau. Ale asz ant ty ne atsaukiu.

Kunigai visus lietuvizkus a-testus (dokumentus) sudegino, o jiems reikalingus slepia, delto nuo jų nieks nieko nedasidinos niekad.

Toliau sakop. Astramskas, kad: "Pirmutinis pavadinimas Staropolis "Senpila" yra klaidingas, — apie tai liudija net tas, kad netik prie pat Staropolės jokios pilės nėra, bet ir aplink". Ant ty argumentu, kuriuos vargu kas gali isminti arba isspėti, atkar-toju da syki, kaip augesciau pasakiau, kad tas vardas pavieto Senpiles ne turi jokios pusini-kystės su miestu Staropole lenku, o Marijampol'e, rusų pra-mintais vardais, kurio da ant tos vietos, kaip rodosi, nebuvo, kaip tas pavietas Senpiliszi vadinosi. Krylokiu rasatai liudija apie tai. Skaitytis meistraszius Wigando ir Dajeje kryziackie Krzyzanoski-ir visokius rasztus ir mastykit gerai, o rasit nors mažumeli tie-sos. Galėjo ta pilis but ir keletą mylių atstu nuo Staro-polės, bet buvo be abejoimo.

Galusiai užklausia p. As-tramskas: "Iš kokių gi szaltinio galima buvo 1883m. suteikti tam miestui vardą "Senapilė"? Čia turiu atkartoti paskutinį sykį, kad ne miestui buvo suteiktas tas vardas, tik tam pavietui ir isz skaistės versmės negu p. As-tramsko szaltinis; priegtam ir daug anksciau negu 1883m.

Galusiai p. Astramskas sako: "Teisybė, yra Senpilė, kryži-kiškai Suenpila vadinama, da-bar lenkizskai, Szurpily, laukose folvarko (dvarczyka) Jęglowka". Taigi ko reikia daugiau. Pripa-žista ir p. Astramskis, kad buvo Senpilė, nors ne ant tos vietos, todėl baigiasi su tuom pripažini-mu ir visiginciai. Bet mes ne-tikim tam nurodymui, kad Sen-pilė butų paversta į Szurpily, ir neisduosim iszkreipt isz vėžių. Ponas Astramskas teipjuo klai-džiai pavadiną "Veig žemę" pa-gal kryžiočių suambrty vardą Vigų kaimo. Matyt, kad ne ži-no, kur guli tas kaimas. Vigų kaimo ne T. Narbutas, ne Krzy-žanowski neįstengs surast, o ji-guli aplink 6 viortus nuo Alek-soto į pietus. Nuo Vigų laukų prasideda upėlis Dievogala vadi-namas. Žiurėk demorkę Chra-nowskio. Proten tai kryžiočiai traukė, iszgriovė Dievogalos pilį. Nuo Vigų iki Iglaukai bus pora viortų, todėl negali but čia kal-ba apie tą pasciją tvirtinę, kurią p. Astramskas nurodo? Čia yra nuženklinta pilis Dievogalos, Kryžiokiškai Gottes Werder. Bet Dievogalos pavieto niekad nebuvo. Lenkai szvidieniskajį kaimą Dievogala ant Dievogala perkristyjo. Galu — galusiai nežinia, kur Senpilė stovėjo. Pagal kitus rasztininkus, ir asz jieszkau Senpilės ant kranto Sze-zupės, netoli Naumiescio.

A. I. Vistalčius.

Isz Amerikos.

Suakmenėjusi giria ir laivai.

DOWSON CITY, ALASKA. Sziur-inėse paktantėse Alaskos, ant szono gana augsto kalno, medė-jai užtikdo visi suakmenėjusiu laivų, turnezų ilgio apie 400 pe-dų, nežinia kada ir kokiu būdu čia patekusių. Įėję į laivų vidu-rį, rado senus ir sunkius indus. Medėjai pėmė kelis tokius in-dus, ant pertikrinimo kitų apie savo radinį. Augesciau, ant kalno viršaus, yra suakmenėjusi giria, su suakmenėjusiais karsztų krasztų medžiais; lapai tu medžių esp tokio didumo kaip žmogus. Ant isztirimo tu suakmenėjusių laivų ir girtos iszkeliavo Dras Cleve-land.

Suamuzė sudžia.

PHILADELPHIA, PA. Vienoje czianyksziackio kavinycioje, ant garsaus prezidento Roosevelto draugo, augesziausio sudžios Knoxo, užpuolė du milijonieriai: laivų inžinierius Crampo dirbtu-vių Schoen ir milijonierius Ste-venson, taigi ne ateiviai bet tikri amerikoniai ir sudžia sumusė už tai, kad jis dryso mažutį trustų galybę. Ar Amerikos laikraszciai isdrys siundyti dabar ren-dą priez Amerikos milijonierius, kaip tai prie mažiausios progos siundo ant sunkiai dirbančių, to-kių pacių Amerikos milijonierių skriaudžiamų ateivių darbinin-kų?

Užtikto sena indijonų miesta.

POSTAGE, WIS. Profesorius Cosgrave, netoli Post Hope užti-

ko seną indijonizską miestą Mas-contins, kuris, valdant tuos kraszt-us prancuzais, 1875 m., turėjo 20000 gyventojų. Profesorius Cosgrave užtikto tuose krasztuose teipogi indijonizskas tvirtines ir daug kaimų, žinoma, dabar ne apgyventų, kadangi amerikoniai indijonus beveik su visu isznaik-i-no tuose krasztuose.

Nori Vokietija apskusti in suda.

WASHINGTON, D. C. Kokai Ferdinands Holendorff ats sau-kė į augesciausią sudą distrikto Columbijos, reikalaudamas, kad užrubežinių dalykų ministeris Hay pareikalautų nuo Vokietijos atlyginimo pusės milijono dolarių už tai, kad kada skundėjas 1898m. atsilaikė į Vokietiją, ten likosi į bėproציų namus pasodytas. Su-das, turbūt, Holendorffui negalės pagelbėti, kadangi Amerikos su-dų nusprendimai nesiekia kitų krasztų.

Izsplesze greitai truki.

Dubuque, IA. 8 pėlsakai, ne-toli stacijs Lucas, su pagelba torpėdos, padėtos ant szėnių, su-laikė greitai geležinkelio trukį Chicago Burlington & Quincy geležinkelio. Nukabino maszing ir expresinį vagoną, kurį iszardė su dinamitu ir paėmė apie 20000 dol. ant maszinos nupieszkėjo to-liau. Pasibaigus garui, maszing paliko ant kelio, o pats su pi-nigais nežinia kur dingo. Vie-nus ekspresinio vagono tarnas tvir-tina, būk vienas isz pėlszių liko- si užmuzstas.

Jieszko palaikėju.

TACOMA, WASH. Netoli Stel-lichoel jurių kojos iszgrievė kuną prigėrusios moteriskės, prie ku-ris rado pinigų ir čekių ant 15-000 dol. Prigėrėlė Ramporte, ant upės Yukon, Alaskoj, turėjo karsczmę, kur matomai pralobę; pirma ji gi buvo kaipo kelnėrė vienoje valginycioje mieste Se-attle. Policija jieszko dabar pa-laikėjų jos turty, bet iki szio-li nieks ne atsizaukė.

Susimuzė laivai.

CLEVELAND, OH. Netoli Ron-deau, Ont., susimuzė garlaivys "Seguin" su mediniu laivu "City of Venice". Paskutinis perskilo pusiau ir paskendo. Prie to tryš žmonės neįstengė surast, o ji-guli aplink 6 viortus nuo Alek-soto į pietus. Nuo Vigų laukų prasideda upėlis Dievogala vadi-namas. Žiurėk demorkę Chra-nowskio. Proten tai kryžiočiai traukė, iszgriovė Dievogalos pilį. Nuo Vigų iki Iglaukai bus pora viortų, todėl negali but čia kal-ba apie tą pasciją tvirtinę, kurią p. Astramskas nurodo? Čia yra nuženklinta pilis Dievogalos, Kryžiokiškai Gottes Werder. Bet Dievogalos pavieto niekad nebuvo. Lenkai szvidieniskajį kaimą Dievogala ant Dievogala perkristyjo. Galu — galusiai nežinia, kur Senpilė stovėjo. Pagal kitus rasztininkus, ir asz jieszkau Senpilės ant kranto Sze-zupės, netoli Naumiescio.

Užmuzė perkunas.

MARRIMAN, TEN. Laikė siaus-tusio czią smarkios audros, kon-tractorius North ir penki darbi-ninkai nuo lytaus pasislėpė į nau-jai statomą triobą. Į triobą tren- kė perkunas ir užmuzė ant vietos vieng darbininką, kitus gi apsvai-gino; du teip sunkiai perkūnio užgauti, kad nėra dide-lės vilties ant jų iszgyjimo. Lai-kė tos audros perkunas szitose ap-linkinėse uždegė ne mažai triob-ų.

Debesu praplyszimai.

COLORADO SPRINGS, COL. 5 d. piutės siautė szitose aplinkinėse baiz audra su debesų praplysz-imais, kurie labai daug blėdies pridribo. Aplinkinėse Cascade ne liko nė vieno tilto; isznyko net garsus Reinold vandenski-tys. Užting vandens nunesz su virsznu 100 triobų. Gal pri-gri į kiek žmonių, bet apie tai nėra nė jokių žinių.

Surada 100 naujų žvaigždžių.

BERKELEY, CAL. Astronomas Husey isz California univerzite-to pegerisno, jog paskutiniuose lai-kuose dangaus riuimuose sur-do 100 dvigubų žvaigždžių visai iki szio-li ne patėmyti. D rektorius Lucko žvaigždžių teimynocius su-nauių šurono surado 6 naujas žvaigždes.

Szuviai iszgelbejo sodus nuo kir-mėliu.

SALEM, N. J. Szitose aplin-kinėse sodus szimet buvo užpu-lusios kirmės, kurios daug vai-sių isznaikino. Szuviai vienoz kanuoliu port Wort iszgelbė vaizius nuo kirmėlių: mat ne oro sudrebėjimo nuo szuvių kirmėlės nuo medžių nupulė ant žemės.

Sudegė Ferry laivas.

NEW YORK. Besikeli nt isz New Yorko į New Brunswick, N. J. užsidedę teip vadinas Ferry laivas ir su visu sudegė. Ant jo buvo 23 tarnai ir 16 besikelian-cių į kitą vandens pusę paszė-rių. Tik laivo maszinistas likosi baizai apdegintas, daugiau nieks ne nukentė. Laivas vertas buvo \$60.000.

Ateiviai atkako per Baltimore.

Per liepos mėnesį per Baltimo-rės portą atkako į Ameriką 3504 ateiviai. Tame skaitlije buvo: ateivių isz Austrijos 1965, isz Vo-kietijos 440, isz Rumunijos 7, isz Maskolijos 955, isz Ispanijos 12, isz Anglijos 8, isz Szeveicrijos 3, isz Italijos 5.

Garsus Tracy nusizovė.

SPOKANE, WASH. Garsus žmogudys Tracy, pabėgęs isz O-regono kalėjimo, kurį gaudė jau per kelis mėnesius, ant galo vie-noje klapmenėje netoli Oreston li-kosi szerifio apsiuostas; negalėda mas isztrukti, o nenorėdamas pa-siduoti, pats nusizovė.

Girtu gaisrai.

BATTLE LAKE, WYO. Szitose aplinkinėse trijose vietose siau-czia smarkus girių gaisrai, kurių iki szio-li neįstengia užgesinti; jei-gu neužgesis smarkus lytus ir ug-nies ne užgesis, gaisrai isznaiks didelių girių plotus. Blėdį pa-darytą dabar jau skaito szimtais tukstancijų dol., o jeigu greitai ugnies ne užgesis, gaisrai pridris blėdies ant milijonų.

Milijonierius atsikako užmokėti centą.

Alabamoj sudžia nusprendė vie-ną milijonierių ant užmokėjimo vieno cento baumės už kokį ten nusidėjimą. Milijonierius atsia-kė užmokėti pinigų, iszreiksda-mas norą atsėdėti kalėjime už tą centą.

Nelaimės ant geležinkelio.

DANVILLE, VA. Netoli Wall Creek, ant Southern geležinkelio, susimuzė pasziderinis trukis su tavoriniu. Prie to dvi ypatos li-kosi ant vietos užmuzstos, o tulas žmonių skaitlius tapo suzeistų.

MARSHALSTOWN, IA. Netoli Rhodes susimuzė du geležinkelio trukiai. Prie to net 13 žmonių tapo užmuzstyti, o 25 liko suzeis-ti: terp užmuzstyti yra 10 darbi-ninkų dirbasių prie taisyimo ke-lio.

PEARLES, OH. Netoli nuo czią susimuzė du trukiai. Prie to viena ypatai liko užmuzsta, o keturios sunkiai suzeistos.

CLEVELAND, OH. Susimuzė czią du motoriniai vagonai Cle-veland, Elyra & Western gele-žinkelio; prie to daug žmonių liko suzeisti.

Gaisrai.

SAN ANGELO, TEX. Sudegė czią "London" hotelis. Ugnyje pražuvo 7 žmonės, kitus gi iszgel-beja. Kada užgimė gaisras, bo-telį buvo 75 žmonės.

WASHINGTON, LA. Siautė czią gaisras, kuris isznaikino teatrą ir 34 namus. Blėdį gaisro padary-tų skaito ant 150000 dol.

STOCKTON, CAL. Netoli nuo czią sudegė vsariniai namai Wil-djo. Ugnyje pražuvo patai Wild-jo pati ir trejetas vaikų.

LIBERTY ISLAND, N. Y. Su-degė czią dokai Leigh Valley geležinkelio. Blėdys gaisro pa-darytos labai didelės.

Explozijos.

TRINIDAD, COL. Kastyne U-nion Coal & Coke Co., netoli Bo-ven, atsitiko baiz dujų eksplozi-ja, kurios 16 darbininkų liko už-muzstyti.

ANDRIAN, MICH. Skalbinycio-ze Oram iszlėkė į padanges guri-nis katilas. Prie to skalbinycių savininko sunus liko ant vietos užmuzstas, o septynis ypatos sunkiai suzeistos; terp jų yra ir mirtinai suzeisti.

Isz darbo lauko.

SHEENANDAH, PA. Corone-ris su savo prisaiikintais iszardė nusprendimą, būk užmuzstę už-muzsto paskutiniuose maiztuose Juozo Beddolio prie: mėsininkas Juozas Paluvicz, vienrankis sa-lunininkas Motiejus Pauluska ir keli nežinomi darbininkai. Pa-luvicz ir Pauluska liko tuojaus suarsztuoti.

NEW HAVEN, CONN. Pakėlė sztraiką tarnaujanti ant Fort Ha-ven & Nashville geležinkelio ir per tai trukį bėgiojimas ant ke-lo su visu pasiliovė. Sztraik-ieriai re kalauja, kad kompanija priimtų atgal jos praszalintus 27 tarnus.

PUTTSBURGH, PA. American Tin Plate Co. isz 28 savo dirbtu-vų 15-udardė ant neaprubė-žiuo lauko. Tuom tam kom-pa-nija atsikė ant atsi-akymo darbininkų sutikti ant numazi-ni mo jų algų.

SAGINAW, MICH. Pasibaigė sztraikas United Mine Workers.

Darbininkai priėmė iszlygas kas-tynių savininkų pasiulytas dar 2 d. bėdželio. Kastyneš nuo pe-rieto panedėlio pradėjo dirbti.

CHICAGO, ILL. 250 maszinistų Allis Chalmers dirbtuvių vėl pa-kėlė sztraiką, kadangi dirbtuvių savininkai nesutinka praszalinti nuo darbo neigulincius į uni-ją darbininkus.

Duoobkasiai Mounh Olivet ka-pinių pakėlė sztraiką. Darbinin-kai reikalauja pakėlimo algų ant 25c. ant dienos: iki szio-li jie gau-davo ant dienos po \$1,75, o reika-lauja po 2 dol.

SENECA, PA. Szitose aplin-kinėse yra 36 anglių kastyneš, bet pasibaigus sztraikams, tik 14 kastynių galima bus vesti dar-bus, kadangi mat kitos laikė sztraikų likosi vandens uflie-to-s.

NEW ORLEANS, LA. Elek-trikai czianykszių ulyczinių geležinkelio užbaigė sztraiką ir surįjo prie darbo; kompanija sutiko iszpildyti darbininkų reika-lavimus.

SAN BERNARDINO, CAL. Sztraikas katiliorių varstotozse Santa Fe geležinkelio pasibaigė. Nuo dabar darbininkai gaus 70 39c. už valandą darbo.

SOUTH MANCHESTER, CONN. Sztraikuoją organizuoti darbi-ninkai Cheney Bros audinyčių. Audinyčių savininkai stengiasi vartyti darbus su seabsais.

ASHLAND, KY. Traukiai isz sztraikai dirbtuvėse Ashland Steel Co. Prezidentui Amalgamated Association nepesiekė su-taikyti nesutinkanczių darbininkų ir darbdavių.

TWO HARBORS, MINN. Szitose aplinkinėse užtikto didelių geležinės rudos plotus, ant kurių bus parengtos kastyneš.

CHICAGO, ILL. 50 katiliorių Swifto & Co piovinycių pa-kėlė sztraiką, kadangi kompanija ne pildo su uni-ją padaryto sutri-mo.

POTTSVILLE, PA. Kompani-ja stengiasi su seabsais pradėti dar-bus Good Spring kastyneš, bet tas ne pasisekė.

DAWSON, ILL. Darbai eina czią prastai. Isz kitur atkako sziuom kartu ne gali czią darbą gauti.

CHICAGO, ILL. Burlington geležinkelio kompanija nuo 1 d. rugsėjo pakėlė algas tarnaujan-cių.

HUNTINGTON, W. VA. Sztra-i-kas czianykszių ulyczinių gele-žinkelio tarnų pasibaigė.

Isz Lietuvizsku dirvy.

Isz Newarko, N. J.

2 d. rugsėjo vyskupas O'Con-nor paszevintino czią lietuvizską bažnyčią. Priez paszevintimą, ant 9 val. priez piet, prasidėjo didelė paroda kurioj da-lyvavo ir pats vyskupas. Paro-doj dalyvavo: dvi vietinės lėtu-vizskas draugystės: "Dr-tės Sav-jurgio" ir "Liet. Neigulmingsa Klubihas"; isz Elizabetho 3 lė-tuvizskos katalikizskos (vietinės lietuvizskos "Dr-tės Palangos Ju-zės" visai ne prasėdė, mat jį laiko už ne katalikizską, nors į jį katali-kiški priguli; už tai užprasė dalyvavo "Slovanski Evangelicki Spolek"). Teipogi buvo isz Passaic, N. J. ir Pater-sono, N. J. lietuvizskos Draug. Dalyvavo teipogi kelios vietinės kat. lenkizskos ir-slovakų tautis-zkos ir katalikizskos drūgystės. Buvo atėjusi lenkizska kareivis-zka draugystė "Krakusy"; jie no-rėjo buti pirmutiniais, vesti lietu-vaus (ne lenkams kitus vadinti!), bet kad ne gavo pirmystos, o ne-turėjo nė savo muzikos, tai pabė-gė isz parodos rodakai. Ne buvo nė vienos lietuvizskos tautis-zkos vėliavos parodoj! Buvo itaisy-ta tam tikra lenta su parszu di-delėms raidėms "THE LI-TUANIANS R. CATHOLIC CON-GREGATION OF NEWARK, N. J.", bet "Dr. Stoj. Jurgio" nenorėjo eiti paskui tokį paraszą ne gana "szventų", todėl paroda ėjo be-jo-kiu lietuvystės ženklui. Už tai "Dr. Stoj. Jurgio" parėdė savo patris sanarius į svetimas plunks-nas: da buvo pas rėdę už vokis-zku uzarus, o treccias, pusuogis, buvo pasirėdę už rymonizskų kareivių (tasgal reiszkė Stę Jur-gio?)

Besibaigiant parodai, užėjo didelis lytus, per ką daugelis

žmonių bėgo namon, ne buvo nė bažnyčioj.

Po miszių, kun. Varnagyris pasakė ceremonijai tinkantį pa-možėl, o vyskupas pasakė keletą žodžių anglizskai. Po miszių Draugystės susirinko ant salės, kur turėjo pasilinksminti su gė-rymais.

Lietuvizską parapiją Stos Trai-cės Newarko "uorganizavo kun. J. Žebriš 1894 m.; pernai ant ti-kro pradėjo ruosztis statyti baž-nyčią. Gavo kun. V. Matulai-tį už kleboną; apipirko 7 lotus puikioje vietoj; szle miesto par-ko pastatė medinę koplyczia, ku-ri vėliaus bus apversta ant salės.

Pastatymas kasztavo apie \$4000.00

Inkorporuota bažnytinė savies-tis ant vardo: vyskupo O'Con-nor, kun. Žindžiaus, Sta. Pranci-ir p. Pliksiczo; geriaus skant, užrašyta ant vyskupo, kadangi du ir geriaus lietuviai juk ne-persvers dviejų kitų.

NEWARK atvažiavo į Lietuv. kankintinis, Pranas Matulaitis, kun. brolis.

Tautietis.

Isz Spring Valley, Ill.

Gyvenimas kun. Ambrazeicio czią labai sunkus. Atėjo už-mokėnis už geras darbus; nuo užmokėnio mat nieks ne gali is-zraiziuoti, kiekvienas apturi grei-ciausio ar vėliau tą, ant ko užsiel-ia. Dabar kunigas bijosi nakvo-tisavo namuose, prisiglaudė prie lenkų kunigo, o nežilgio keti-na su visu aplieisti Spring Valley.

Kas gi musų kunigėlių varo? Varo ji jų paties godumas, kur o vaizis-dabar renka. Dėl didelio godu-musų musų dusejį piemens apleid-o jį veik visų parpijonai, jie gyve-na be vėlykinės dėlto, kad ne kiekvienas gali užimokėti po 10 dol., kiek reikalauja dusejį pie-mėnėlis už vėlyką. Ne girdėt jau nė varpų lietuvizskos baž-ny-cios, ne matyt nė žmonių einant į bažnyčią.

Vietoj varpų užtai girdėt bal-sai lietuvizskų daing damuojamų užkimusiu nuo geltuno alu-cio balsais; isz ty daing svetim-taučiai ne žino nė ką mslyti apie lietuvius.

Tuli geresnieje czianykszcini-lietuviai nori sustverti Lietuvizską Spring Valley Klubą ir prie jo pardavinycia. Isz tikro buto ge-rai, jeigu tą pasiseiktų parengti.

Kepurė.

Ar reikia bėgti laikė aud-ro?

Francuzizskas fizikas Gauthier ne-oniai specializskame Paryžiaus laikrasztų p garsino rodas, kad užsilikyti laikė audros, kad sziek tiek apsaugoti nuo perkuno.

Gauthier sako, kad jeigu ateivių permirkti, einant arba važiuojant laikė audros, reikia eiti arba va-žiuoti ku palengviausiai, arba, jeigu einantis arba važiuojantis yra ant lygumos apimtos augstais medžiais, trioboms, bažnyčijų boksztais, geriausiais visai sustoti, kol audra ne pereis, kadangi per-kunas greiciau musis į augstus-nius dauktus negu į žemėnius.

Nėra ne jokios abejonės, kad sudrebėjimas oro, vis tiek nuo ko tas ne pačina, pritraukia žaibų. Apie tai persitarkimo ant varpy-cių prie bažnyčių. Seniau mat žmonės tikėjo, kad varpų skambėjimas saugoja nuo perkuno, todėl laikė smarkių perkunių skambindavo visis bažnyčių var-pais; tos nuomonės prisilaikė ir Prancuzijoj. Laikė vienos smarkios audros Bretanijoj (vakarinė Prancuzij-j) perkunas trenkė į bokszus 24 bažnyčių, kuriose laikė audros skambino, iszlėgo ki-tik tie bokszai, kurių varpai ty-lėjo. Taigi aszku, kad varpų skambėjimas, gmdantis oro dre-vius, pritraukia žaibą. Isz Prancuzijoj surinkty statistizski-žinių (Prancuzijoj nuo 50 metų randas renka žinias apie blėdį perkuno padarytus) matyt, kad per paskutinius 30 metų perkunas muszė į 386 bažnyčių varpy-nas ir užmuzė 105 skambinan-cius varpais laike audros žmoni-s. Karštie teipogi ne kartą p-tėmy-jo, kad perkunas musza į szovė-jus ir tai tuojaus po szuviai, ka-dangi mat szuviai gmdo oro su-drebėjimą, o tas pritraukia žaibą. Prancuzijoj valdžij iszduotas pa-davadyjimas: laikė smarkių audrų e skambinti varpais, ne szvady-ti, ne triubyti ir apskritai ne da-ryti nė jokių baladonių, gmdan-cių oro sudrebėjimą. Dar labiau laikė audros ne reikia greitai bėgti, važiuoti arba joti, nė ir tas gmdo oro krutėjimus.

Teisybė, geležinkelų trukiai bėga greitai ir laike audrų, o perkunas į juos ne musza; ne bu-nyvo dar atsitikimo, kad perkunas butų uždegęs nors vieng bėgan-czių trukį mazing. Tas vienog paeina ne nuo to, kad trukiai greitai bėga, bet nuo to, kad va-gonai stovi ant lengvai per-leidžiančių elektrika metalinių szėnių, turi metalinius ratus ir ki-tokias dalis, ant jų elektrika ne gali rinktiesi, bet greitai perbėga į suszlapusį nuo lytaus žemę ir ten neutralizuojasi, ne gali nė jokios blėdies padaryti. Gele-žinkelį trukiai, metalinės maszi-nos ir gulincijos ant kelio szėnys yra, teip sakant, didelis perkun-sargis, saugojantis bėgančius trukius nuo perkuno.

Visai kas kitas yra su papras-tais vėdžiais: jie ne sujungti su žeme lengvai iszvadžiojanciais elektrika metaliniais dauktais, o kad prie greito važiuojimo darosi oro sudrebėjimas, todėl į greitai važiuojantį ant paprasto kelio va-žiung teip tankiai musza perku-nas.

Todėl tai, užklyptas audros žmogus, ar jisai pėkszczias, raitas, ar važiuotas, tegul nesistengia greitai bėgti nuo jos isztrukti. Jeigu perkunas norės musztį, pa-taikis ir į greiciausiai bėgantį, o greitas bėgimas vien gali pri-traukti žaibą. Laikė audros ge-riusiais eiti ku palengviausiai, arba visai sustoti.

Sustoti po medžių teipogi pa-vojinga, kadangi į medžius, kaip augesciau iszkilusius, perkunas musza daug tankiau negu į lygį žemę.

Amerikos laikraszciai neseniai garsino, buk ant apsisaugojimo nuo perkuno užtenka apauti ko-jas į guminius czeverykus. Tas apsaugojimo nuo perku-no būdas yra tik laikraszczių isz-radimu, isz tikro ne turintis nė jokios praktizskos vertės: perku-nas teip gerai gali musztį į tarin-tį ant kojų guminius czeverykus, kaip ir į jų neturinį.

Nauji iszradimai.

Amerikonizskas oficerias, ma-joras Maus, atsuntė į Washing-toną karės ministerijai savo ra-portą apie cholėrą ant Filipinų s-ly. Pagal nuomonę majoro Maus, prie platinimo choleros prisideda musės. Jos nuo sergan-ciu pasimirusiu iszneszoja cho-leros nuodus, jis užkrečia val-gius, jeigu tik jie neudengti teip, kad prie jų musės ne galėtų prisigriebti. Taigi laikė choleros y-pesz valgius reikia laikyti gerai uždengtus, kad musės ne galėtų prie jų prisigriebti. Kad musės gali iszneszoti choleros nuodus, tame nieko ne galimo nėra, bet teipogi patėmyta Lietuvoj, jog isz namų, kur yra cholera sergan-tis, prapula musės; teip bent y-ra krasztuose vidutinės szilumos, gal buti, kad krasztuose krasztuo-s musės pakantresnės ant chole-ros, ne teip jos bijo.

Vokietijoj ir Szvedijoj ne-udžio atlikis bandavones ant peristikrinimo, kaip ilgai pasikė-bė balionas gali iszbuti ant oro, nereikalaudamas nusieltis. Potts-dame, Vokietijoj, drba tam tikslui miltiniszka balionų. Szvedijoj garsus iszradėjas le-kianczių torpedų, pulkuaninkas Unger, padirbo jau specializską pa-gerintą orlaivį ir tiki, kad sykį pasikės, orlaivys galės ant oro iszbuti 70 dienų. Unger su savo orlaiviu atlikis bandavones; jo or-laivis jau padirbtas.

Prancuzizskas laivynės ofi-cieras Tadie iszmislijo telegra-fimo budį be vielų, bet ne nuo žemės pavirsziaus, tik panerus ant jurių dugno. Su Tadies prie-taisa nuo panerusio po vandeniu povandeninio laivo galims nusi-qti telegramą ant stovincio ant jurių pavirsziaus kito laivo arba ant stacijs oceanizos ant kranto. At-likto bandavonės su ta prietaisia iszpulė su visu pasekmingai.

Nauji rasztai.

Darbininku Balsas. No. 4. Dvi-meninis darbininkų laikrasztis, iszleidžiamas Lietuvizskos So-cial-Demokratu partijos. (Adre-sas redakcijai ir administracijoj: Mr. John Peterson. Librarie Jacques & Co. 1 Rue Casimir Delavigne, Paris.) 72 puslap.

Szitime "Darbininko" nume-ryje telpa sekantieji straipsniai: Nuo redakcijų; Sutejėje ir alka-nieji, parasztyas J. Grazio; Lie-tuvos darbininkams, eilės, para-szytos Gylio; Ekonomizska ko-

va; Po skanių pietų, vazdelis, parasztyas Apuko; Svajonės, pa-rasztyos Tamis'os Tarno; Darbi-ninkų judėjimas ir socializmas Danijoj, straipsnis parasztyas P. Medekszos. Užmuzsties drau-gams, eilės, Gylio. Streiki, ap-raszty Žmogaus; A szis, apysakė-lė isz dabartinio gyvenimo, para-szyta Laidoko. Paskutinis po-piešius aplinkrasztis. Toliau ei-na korespondencijos apie darbi-ninkų judėjimą Lietuvoj: Isz Vil-niaus, Isz Kauno, Isz Panevėžio, Isz Sziaulio, Isz Senapilės, Isz Slavikų, Isz Palangos,

